

Provincie Gelderland

De heer L. Blanken - l.blanken@gelderland.nl

Mevrouw Y. Geelen - y.geelen@gelderland.nl

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

Arnhem, 4 september 2020

Kenmerk: pjg b200018

Betreft: Reactie GAJK op Koersnotitie Agrifood: Toekomst voor de Gelderse boer

Geachte heer Blanken en mevrouw Geelen,

Het GAJK is positief over het feit dat de provincie Gelderland aangeeft dat de agrarische sector een belangrijke positie in de provincie heeft. Zo wordt er onder andere weergegeven dat de agrarische sector inclusief toeleverende en voedselverwerkende industrie en kennisinstellingen goed is voor ca. 10% van de werkgelegenheid in Gelderland. In de koersnotitie wordt verschillende keren aangegeven dat jonge startende boeren de speciale en bijzondere aandacht hebben. Daarbij wordt expliciet aangegeven dat de provincie Gelderland jonge boeren wil ondersteunen bij het ontwikkelen en het starten van een nieuw bedrijf of bij bedrijfsovername. Wij zijn erg blij dat onze provincie de urgentie ziet voor het ondersteunen van de boeren van de toekomst.

Hierna geven wij puntsgewijs weer wat door ons als kansrijk, kansarm of uitdagend wordt ervaren:

- Een van de genoemde randvoorwaarden in de koersnotitie om succesvol te zijn, is een stabiel lange termijn beleid waarbij verder gekeken wordt dan de huidige coalitieperiode. Het GAJK ziet dit ook als een cruciale factor om de koers te realiseren en te doen slagen. Door een stabiel lange termijn beleid kunnen boeren beslissen over investeringen en herstellen we het vertrouwen.
- Kennis over landbouw is Gelderland op het lijf geschreven. De verschillende kennisinstututen zijn hier goed op toegelegd. Pijler 1 van de koersnotitie gaat over ontwikkelkansen. Het is van belang dat kennis gewaarborgd blijft en verder uitgebouwd en gestimuleerd wordt. Samenwerking tussen boeren, bedrijven, onderwijs, overheden en onderzoeksinstituten is belangrijk. Proeftuinen kunnen hier aan bij dragen.
- Het sluiten van kringlopen is een positieve, maar ambitieuze doelstelling. Pijler 2 van de koersnotitie gaat in op ruimte. Kringloop wordt vaak in een adem genoemd met grondgebonden. Met doelstellingen als de RES, wegen- en stadsuitbreiding en natuurdoelstellingen in het achterhoofd is het een ingewikkelde puzzel om landbouwbedrijven te extensiveren.
- Vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) is en blijft de komende jaren een grote uitdaging. In deze koersnotitie zien wij enkele goede oplossingsrichtingen. Wel twijfelen wij eraan of mogelijke oplossingsrichtingen op voldoende populariteit kunnen rekenen, gezien de enorme opgave waar we voor staan.

- Het GAJK ziet agroforestry als een van de kansen om mee te nemen in het landelijke gebied. Wel is nog veel kennis nodig om agroforestry op een grotere schaal te implementeren. Gezien de knowledge gap op dit onderwerp zijn wij van mening dat er erg veel aandacht uitgaat naar deze (voor de komende jaren nog) niche markt. Voor een boer die agroforestry als nieuwe tak in het bedrijf wil implementeren komt er naast productie ook de uitdaging van het creëren van een afzetmarkt. In de nieuwe afzetmarkt zal de (jonge) boer ook te maken krijgen met concurrentie van gespecialiseerde ondernemers. Kennis, onderzoek en voorlichting zijn van groot belang om deze plannen te doen slagen.
- De koersnotitie spreekt over extensivering van veeteelt. Hier wordt niet gespecificeerd welke dierlijke sectoren het betreft. Het GAJK vindt het van belang dat ook de intensieve sectoren (pluimvee, geiten, varkens e.d.) kansen hebben in de provincie Gelderland. De diversiteit van landbouwbedrijven is van groot belang voor het GAJK.
- Er wordt veel gesproken over extensivering. Voor jonge boeren is het van belang om voldoende toegang tot grond en vermogen te hebben. Dit biedt de jonge ondernemer de zekerheid om ook in de toekomst te kunnen blijven investeren in zijn of haar bedrijf. Is deze toegankelijkheid er niet, dan ligt intensivering voor jonge boeren op de loer.
- De rol van ervencoach biedt perspectief. Hoe en door wie deze rol wordt ingevuld, is afhankelijk van de ondernemer. Als GAJK vinden wij de onafhankelijkheid van een sparringpartner van groot belang, wij zien dit dus niet als rol van de provincie. Het is goed dat er organisaties zijn die onafhankelijke erfcoaches aanbieden. Hiernaast kunnen adviseurs die op het boerenbedrijf komen ook de rol van onafhankelijke sparringpartner pakken voor agrarische ondernemers.
- De provincie Gelderland zet sterk in op korte ketens, in Gelderland is niet iedere ondernemer in staat om te opereren in de korte keten. Dit kan vele oorzaken hebben: schaal, locatie maar ook de capaciteit van de ondernemer. Opereren in de korte keten is een ondernemerskeuze, zo kan ook bulk een weg zijn die de ondernemer wil bewandelen. Als GAJK vinden we het belangrijk dat de ruimte voor ondernemerskeuze gewaarborgd blijft.
- Dat de provincie Gelderland de positie van de boer in de keten ter discussie stelt, is een heel goed teken. De positie in de keten heeft een belangrijk effect op de revenuen die gewonnen worden op de bedrijven. Als er voldoende revenuen zijn, pas dan kan er geïnvesteerd worden in efficiëntie en verduurzaming.

Het GAJK denkt graag mee!

Nadat de koers helder is en er overeenstemming is bereikt, wil de provincie Gelderland deze koers graag samen met partijen uit het veld verder invullen. Bij de uitwerking van de koers staat de hoe-vraag centraal, maar ook de vraag waar de rol van de provincie doorslaggevend is. Als GAJK willen we graag actief meedelen bij de uitwerking van deze koers.

Namens het GAJK Bestuur,

Gert-Jan Eggink
 Bob Keurentjes
 Carina van de Beek
 Otto van Zoelen
 Sjoerd Rombout